

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 127. An capitula iurisdictionem habentia causam collegæ
cognoscendam possint alicui committere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

Q U Æ S T I O C X X V I I .

An capitula jurisdictionem habentia, causam collegæ cognoscendam possint alicui committere.

S U M M A R I U M .

1. Capitula non habent generalem jurisdictionem.
2. Jurisdictio non competit capitulis privative.
3. Capitula an possint constituere officialem generalem.
4. Jurisdictionem universalem an delegati possint subdelegare.
5. Capitula habent jurisdictionem inferiorem.
6. Processus ex capite incongruus, non sustinetur ex capite congruo.
7. Conservator officium suum non imploratum impariatur.

TALIS exurgit controversia coram Abbate S. Laurentii, quam Clarissimus Dominus Joannes Fabrius illius assessor consilium meum exquirens mihi communicavit: Capitulum B. Mariæ Huensis designat pro generali omnium causarum officiali & iudice Dominum Pholianum Massaert suum collegam, & pro filco Ernestum Hoyoul, qui Huberto Gaskon Capituli supposito libellum edit accusatorium coram Domino Pholiano officiali, Hubertus autem jurisdictionem illam subterfugiens, recurrit ad conservatorem, quærebatur quid juris.

¹ Respondi primò, capitula de jure non habere generalem jurisdictionem, sed tantum levium quorundam criminum coercionem, ut latè respondit Dominus Joannes VVamesius *conf. 63. de judiciis tom. 1.* nisi tamen consuetudine seu temporis præscriptione jurisdictionem acquisiverint, *Oldra. conf. incip. quia omnes nu. 8. & conf. 251. incip. num. 1. Regonus Archiepiscopus. VVames. d. conf. 63. nu. 1. in fin. uti capitula cleti secundarii Leodienfis fecisse existimo.*

² Respondi secundò, ejusmodi jurisdictionem capitulis non competere privative cum conservatore, sed accumulati vè, ita ut inter eos præventioni sit locus, *gl. & ang. l. 1. C. ubi & apud quem cap. ut de ius de appell. cap. 3. de offic. ord. Fel. in cap. irrefragabili in pr. ver. declaro prædicta eod. tit. VVames. d. conf. 63. nu. 6. & 7. late Farnac. dec. 30. par. 2. ubi limitat. nisi favore certa personæ iurisdictione concedatur, an autem conservator criminalem jurisdictionem habeat, non in iusto, pendet enim id à textu privilegii uti ostendi, *quæst. 6. & 96.**

Respon.

Respondi tertio, capitula posse quidem particularem aliquam causam alteri
 ad universitatem decidendamque delegare, *VVamef. cons. 44. de offic. ord. com. 1.* sed an
 quod iurisdictione competens jure proprio in alium transferri possit. *l. move l. solet l.*
prato ff. de iurisdic. om. jud. c. Tu. l. qui pro sua iurisdictione iudices dare davee pos-
sunt c. ff. de offic. eius cui mandata est iurisdictione.

At vero pro negativa, quod nequidem iudices ad universitatem causarum de-
 putati iurisdictionem à se abdicare non possunt, *l. legatus de offic. præs. Host. in summa*
de officio deleg. DD. l. à iudice ubi Jaf. C. de iudiciis. Nicolaus Bellonus ad Rubr. de officio
eius cui mandata est iurisdictione nu. 62.

Deinde, quod capitula sint è categoria iudicum inferiorum iurisdictionem
 habentium, qui iurisdictionem à se abdicare non possunt nisi ad breve tempus, va-
 litudinis scilicet vel absentia causa, *DD. l. si longius ff. de iudicir. l. observare ff. de of-*
ficio pro consulis Franc. cap. 1. numer. 4. in fine de offic. vic. in 6. Lapsus alleg. 5. Postre-
 mo quod regulariter nemo delegare possit causam, nisi is qui iurisdictionem ha-
 bet ordinariam, *Rom. l. eum qui numer. 1. ff. de iurisdic. om. jud.* Sed quia Capitu-
 lum Pholiano mutato consilio forsitan dictam commissionem generaliter Domino
 processu coram eo sub titulo officialatus inceptus progressum habere poterit sub
 speciali commissione à capitulo ei demandata.

Respondi negative. Ratio est, quia processus coram eo tanquam officiali susti-
 neri nequit alio ex capite quo processum non fuit, actus enim gestus ex capite incon-
 gruo, sustineti nequit ex capite congruo, ex quo gestus non est, *l. si is ad quem ff. de acq.*
hered. late Rom. cons. 343.

Tum quod repugnat voluntati agentis, *l. nullum interest C. si quis alteri vel sibi*
cap. super. de offic. del.

Tum quod via quam quis elegit, ei patere debeat, *l. si mulier in fin. ubi DD. ff.*
quod met. causa.

Tum quod processus iudicis procedentis una autoritate quam putat se habe-
 re, robur non accipiat ex alia autoritate quam habet, *Host. cap. cum ex officio de pra-*
scrip. Feder. de senis cons. 125. Rom. d. cons. 343.

Tum denique, quod processus factus coram iudice putativo confirmari non
 possit ut ex tunc ex sequente delegatione, *Rom. l. eum qui numer. 4. ff. de iurisdic. om-*
m. jud.

Denique quaesitum est, utrum conservator talem nullitatem iudicii à parte
 non oppositam supplere possit. Respondeo breviter posse. Tum quia iudex of-
 ficio suo nobili providere debet, parte etiam non postulante, ne iudicium red-
 datur nullum atque elusorium. *Anton. de Amaf. decis. Marchia. 33. numer. 14.*
Alex.

QUAESTIO CXXVII.

Ordinarius an sententiam conservatoris remotioris exequi
 teneatur.

S U M M A R I U M.

1. Casus huius quaestionis.
2. Exceptio declinatoria competens principali, non extenditur ad fideiussorem.
3. Exceptio debitoris non prodest eius fideiussori.
4. Ordinarius non exequitur sententiam notorie iniquam.
5. Non licet eligere conservatorem remotiorem postposito viciniore.
6. Officialis resistere potest cuilibet iudici officium suum excedenti.
7. Executor non debet esse facilis in sententiarum executionibus, quae apparent ini-
 justae.
8. Iudex potest etiam irrequisitus executioni sententiae iniustae per alium latae sese op-
 ponere.
9. Iudicis requisiti quale sit officium.
10. Iudex ad executionem requisitus, exceptiones aliorum indaginem requirentes non
 admittit.
11. Assentientia iudicis requisiti ad quem sit appellandum.

Casus talis occurrit. Religiosi quidam exempti contrahentes cum vidua
 Henrici le Brand, dederunt ei pro contractus securitate quendam Natalem
 expromissorem, quem eadem vidua juxta legem contractus coram officiali
 Leodiensi vocavit in jus. Is ab officiali condemnatus recurrit praetextu exemp-
 tionis religiosorum, pro quibus sese obligarat, ad Abbatem Luxemburgi residen-
 tem, qui sententiam Officialis quavis certe trutinam iustiorum cassavit atque irritavit,
 & viduam in expensis condemnavit.
 Queritur, utrum officialis Leodiensis ad litteras requisitoriales istius Abbatis
 teneatur ejusdem sententiam executioni demandare.